

**Конвенція
про захист працівників від іонізуючої радіації
N 115 (укр/рос)**

(Рекомендації до Конвенції додатково див. в документі (993_019) від 22.06.1990)
Статус Конвенції див. (993_334)

Генеральна конференція Міжнародної організації праці,
що скликана в Женеві Адміністративною радою Міжнародного бюро
праці та зібралася 1 червня 1960 року на свою сорок четверту
сесію,
ухваливши прийняти ряд пропозицій стосовно захисту
працівників від іонізуючої радіації, що є четвертим пунктом
порядку денного сесії,
вирішивши надати цим пропозиціям форми міжнародної конвенції,
ухвалює цього двадцять другого дня червня місяця тисяча
дев'ятсот шістдесятого року нижченаведену Конвенцію, яка може
називатися Конвенцією 1960 року про захист від радіації:

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1

Кожний член Міжнародної організації праці, який ратифікує цю Конвенцію, зобов'язується надати їй чинності за допомогою законодавства, зводів практичних правил або інших відповідних заходів. При застосуванні положень цієї Конвенції компетентні органи влади консультируються з представниками роботодавців і працівників.

Стаття 2

1. Ця Конвенція поширюється на всі види діяльності, що спричиняють вплив іонізуючої радіації на працівників у процесі їхньої роботи.
2. Ця Конвенція не поширюється на радіоактивні речовини, як відкриті, так і закриті, а також на апаратуру, що генерує іонізуючу радіацію, котрі внаслідок обмежених доз іонізуючої радіації, що можливо виходить від них, вилучаються зі сфери застосування її положень згідно з одним із передбачених у статті 1 методів надання чинності цій Конвенції.

Стаття 3

1. У світлі знань, що змінюються, застосовуються всі потрібні заходи для забезпечення ефективного захисту працівників з погляду їхнього здоров'я та безпеки праці від іонізуючої радіації.
2. З цією метою ухвалюються відповідні правила та заходи і повідомляються дані, потрібні для забезпечення ефективного захисту.
3. Для забезпечення такого ефективного захисту:
 - a) заходи для захисту працівників від іонізуючої радіації, ухвалені заінтересованим членом Організації після ратифікації Конвенції, мають відповідати положенням цієї Конвенції;
 - b) заінтересований член Організації в якомога коротший термін змінює заходи захисту, ухвалені ним до ратифікації цієї Конвенції, для того щоб вони відповідали її положенням, і сприяє такому зміненню інших заходів захисту, що існували до ратифікації;
 - c) заінтересований член Організації при ратифікації Конвенції надсилає Генеральному директорові Міжнародного бюро праці заяву, в якій зазначається, яким чином і до яких категорій працівників застосовуються положення Конвенції, а також повідомляє про будь-який прогрес у цій галузі у своїх доповідях про застосування цієї Конвенції;
 - d) після закінчення трирічного терміну з моменту, коли ця Конвенція почало набути чинності, Адміністративна рада Міжнародного бюро праці подає Конференції спеціальну доповідь про застосування пункту b) цього параграфа, з такими пропозиціями, які він визнає за доцільні для ухвалення подальших заходів у цій галузі.

Розділ II. Заходи захисту

Стаття 4

Зазначені у статті 2 види діяльності організуються й злійснюються з таким позрахунком, щоб забезпечити захист.

Стаття 5

Треба докладати всіх зусиль до того, щоб обмежити вплив іонізуючої радіації на працівників до по змозі мінімального рівня, і всі заінтересовані сторони уникають всякого впливу радіації, який не є неуникним.

Стаття 6

1. Максимально допустимі дози іонізуючої радіації, котрі можуть випромінюватися зовнішніми чи внутрішніми по відношенню до організму джерелами, і максимально допустимі кількості радіоактивних речовин, які можуть потрапляти до організму, встановлюються для різних категорій працівників відповідно до положень розділу I цієї Конвенції.

2. Такі максимально допустимі дози й кількості постійно переглядаються у світлі нових знань.

Стаття 7

1. Відповідні рівні опромінення встановлюються згідно із статтею 6 для працівників, безпосередньо зайнятих на роботі, пов'язаний з радіацією, які належать до таких вікових груп:

- a) 18 років і старші;
- b) молодшого ніж 18 років, віку.

2. Жоден працівник, віком до 16 років, не допускається до роботи, пов'язаної з іонізуючою радіацією.

Стаття 8

Відповідні рівні опромінення встановлюються згідно із статтею 6 для працівників, які не зайняті безпосередньо на роботі, пов'язаний з радіацією, але перебувають або проходять у місцях, де вони можуть зазнавати впливу іонізуючої радіації чи радіоактивних речовин.

Стаття 9

1. Повинні застосуватися відповідні попереджувальні сигнали, що вказують на наявність небезпеки іонізуючої радіації. Працівникам надається всіляка потрібна у зв'язку з цим інформація.

2. Усіх працівників, безпосередньо зайнятих на роботі, пов'язаний з іонізуючою радіацією, відповідно інструктують як до, так і під час роботи щодо запобіжних заходів, яких вони мають дотримуватися для захисту свого здоров'я та безпеки, а також щодо причин, котрі викликають потребу в такому захисті.

Стаття 10

Законодавство вимагає оповіщення у встановленому ним порядку про роботу, під час якої працівники зазнають впливу іонізуючої радіації.

Стаття 11

Здійснюється відповідний нагляд за працівниками і за робочими місцями для вимірювання рівня впливу іонізуючої радіації та радіоактивних речовин на працівників, з тим щоб перевірити дотримання встановлених рівнів.

Стаття 12

Усі працівники, безпосередньо зайняті на роботі, пов'язаний з радіацією, проходять відповідний медичний огляд безпосередньо до чи скоро після прийняття на таку роботу, а надалі піддаються періодичному медичному оглядові через відповідні проміжки часу.

Стаття 13

За допомогою одного із згаданих у статті 1 методів надання чинності цій Конвенції визначаються випадки, за яких, через властивості або міру опромінення чи поєдання того й іншого, негайно вживають таких заходів:

- a) працівник піддається відповідному медичному оглядові;
- b) роботодавець повідомляє про це компетентний орган влади, згідно з інструкціями цього органу;
- c) особи, компетентні в галузі захисту від радіації,

обстежують умови, в яких працівник виконує свою роботу;

д) роботодавець вживає всіх потрібних заходів щодо усунення причин і наслідків цих випадків на основі технічних та медичних висновків.

Стаття 14

Жоден працівник не допускається до роботи чи до продовження роботи, внаслідок якої він може зазнати впливу іонізуючої радіації, коли це суперечить авторитетному медичному висновкові.

Стаття 15

Кожний член Організації, який ратифікує цю Конвенцію, зобов'язується забезпечити контроль через відповідні інспекційні служби за застосуванням положень Конвенції або впевнитися в тому, що потрібна інспекція здійснюється.

Розділ III. Прикінцеві положення

Стаття 16

Офіційні документи про ратифікацію цієї Конвенції надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації.

Стаття 17

1. Ця Конвенція зв'язує лише тих членів Міжнародної організації праці, чиї документи про ратифікацію зареєстрували Генеральний директор.

2. Вона набуває чинності через дванадцять місяців після того, як Генеральний директор зареєструє документи про ратифікацію від двох членів Організації.

3. Надалі ця Конвенція набуває чинності відносно кожного члена Організації через дванадцять місяців після дати реєстрації його документа про ратифікацію.

Стаття 18

1. Будь-який член Організації, що ратифікував цю Конвенцію, може після закінчення п'ятирічного періоду з моменту, коли вона початково набула чинності, денонсувати її заявою про денонсацію, надісланою Генеральному директорові Міжнародного бюро праці та зареєстрованою ним. Денонсація набуває чинності через рік після реєстрації заяви про денонсацію.

2. Кожний член Організації, що ратифікував цю Конвенцію, який протягом року після закінчення згаданого в попередньому пункті п'ятирічного періоду не скористається своїм правом на денонсацію, передбаченим у цій статті, буде зв'язаний на наступний період тривалістю п'ять років і надалі зможе денонсувати цю Конвенцію після закінчення кожного п'ятирічного періоду в порядку, встановленому у цій статті.

Стаття 19

1. Генеральний директор Міжнародного бюро праці сповіщає всіх членів Міжнародної організації праці про реєстрацію всіх документів про ратифікацію та заяв про денонсацію, отриманих ним від членів Організації.

2. Сповіщаючи членів Організації про реєстрацію отриманого ним другого документа про ратифікацію, Генеральний директор звертає їхню увагу на дату настання чинності Конвенції.

Стаття 20

Генеральний директор Міжнародного бюро праці надсилає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй для реєстрації відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй (995_010) повні відомості щодо всіх документів про ратифікацію та заяв про денонсацію, зареєстрованих ним відповідно до положень попередніх статей.

Стаття 21

Кожного разу, коли Адміністративна рада Міжнародного бюро праці вважає це за потрібне, вона подає Генеральній конференції доповідь про застосування цієї Конвенції і вирішує, чи треба вносити до порядку денної Конференції питання про її повний або частковий перевідгляд.

Стаття 22

1. У разі, якщо Конференція ухвалить нову конвенцію, що повністю або частково переглядає цю Конвенцію, і якщо в новій конвенції не передбачається протилежне, то:

а) ратифікація якимось членом Організації нової, переглянутої, конвенції спричиняє автоматично, незалежно від положень статті 18, негайну денонсацію цієї Конвенції за умови, що нова, переглянута, конвенція набрала чинності;

б) починаючи від дати настання чинності нової, переглянутої, конвенції, цю Конвенцію закрито для ратифікації її членами Організації.

2. Ця Конвенція залишається у кожному разі чинною за формулою та змістом щодо тих членів Організації, котрі її ратифікували але не ратифікували нової, переглянутої, конвенції.

Стаття 23

Англійський і французький тексти цієї Конвенції мають однакову силу.

Дата набуття чинності: 17 червня 1962 року.

Конвенції та рекомендації, ухвалені
Міжнародною організацією праці
1919-1964, Том I
Міжнародне бюро праці, Женева

Конвенция
о защите трудящихся
от ионизирующей радиации
N 115

Генеральная конференция Международной организации труда,
созванная в Женеве Административным советом Международного
бюро труда и собравшаяся 1 июня 1960 года на свою сорок четвертую
сессию,
постановив принять ряд предложений о защите трудящихся от
ионизирующей радиации,
решив придать этим предложениям форму международной
конвенции,
принимает 22 июня 1960 года нижеследующую Конвенцию, которая
может именоваться Конвенцией 1960 года о защите от радиации:

Раздел I. Общие положения

Статья 1

Каждый член Международной организации труда, ратифицирующий настоящую Конвенцию, обязуется ввести ее в силу с помощью законодательства, сводов практических правил или других соответствующих мер. При применении положений настоящей Конвенции компетентные органы власти консультируются с представителями предпринимателей и трудящихся.

Статья 2

1. Настоящая Конвенция распространяется на все виды деятельности, влекущие воздействие ионизирующей радиации на трудящихся в процессе их работы.

2. Настоящая Конвенция не распространяется на радиоактивные вещества, как открытые, так и закрытые, а также на аппаратуру, генерирующую ионизирующую радиацию, которые в силу ограниченных доз возможно получаемой от них ионизирующей радиации исключаются из сферы применения положений согласно одному из предусмотренных в статье 1 методов введения в силу настоящей Конвенции.

Статья 3

1. В свете изменяющихся знаний применяются все необходимые меры для обеспечения эффективной защиты трудящихся в отношении их здоровья и безопасности труда от ионизирующей радиации.

2. С этой целью принимаются соответствующие правила и меры и сообщаются данные, необходимые для обеспечения эффективной защиты.

3. Для обеспечения такой эффективной защиты:

а) меры для защиты трудящихся от ионизирующей радиации,

принятые заинтересованным членом Организации после ратификации Конвенции, соответствуют положениям настоящей Конвенции;

б) заинтересованный член Организации в возможно более короткий срок изменяет меры защиты, принятые им до ратификации настоящей Конвенции, с тем чтобы они соответствовали положениям последней, и содействует такому изменению других мер защиты, соответствующих до ратификации;

с) заинтересованный член Организации при ратификации Конвенции направляет генеральному директору Международного бюро труда заявление, в котором указывается, каким образом и к каким категориям трудящихся применяются положения Конвенции, а также сообщает о любом прогрессе в этой области в своих докладах о применении настоящей Конвенции;

в) по истечении трехлетнего срока с момента первоначального вступления в силу настоящей Конвенции Административный совет Международного бюро труда представляет Конференции специальный доклад о применении подпункта "б" настоящего пункта с такими предположениями, какие он сочтет целесообразными для принятия дальнейших мер в этой области.

Раздел II. Мероприятия по защите

Статья 4

Указанные в статье 2 виды деятельности организуются и осуществляются с таким расчетом, чтобы обеспечить защиту, предусматриваемую настоящим разделом Конвенции.

Статья 5

Прилагаются все усилия к тому, чтобы ограничить воздействие ионизирующей радиации на трудящихся до возможно минимального уровня, и все заинтересованные стороны избегают всякого воздействия радиации, не являющегося неизбежным.

Статья 6

1. Максимально допустимые дозы ионизирующей радиации, которые могут излучаться внешними или внутренними по отношению к организму источниками, и максимальные количества радиоактивных веществ, которые могут попадать в организм, устанавливаются для различных категорий трудящихся в соответствии с положениями раздела I настоящей Конвенции.

2. Такие максимально допустимые дозы и количества постоянно пересматриваются в свете новых знаний.

Статья 7

1. Соответствующие уровни облучения устанавливаются согласно статье 6 для трудящихся, непосредственно занятых на работе, связанной с радиацией, и входящих в следующие возрастные группы:

- а) 18 лет и старше;
- б) моложе 18 лет.

2. Ни один трудящийся моложе 16 лет не допускается к работе, связанной с ионизирующей радиацией.

Статья 8

Соответствующие уровни облучения устанавливаются в соответствии со статьей 6 для трудящихся, которые не заняты непосредственно на работе, связанной с радиацией, но которые находятся или проходят в местах, где они могут подвергаться воздействию ионизирующей радиации или радиоактивных веществ.

Статья 9

1. Применяются соответствующие предупреждающие сигналы, указывающие на наличие опасности ионизирующей радиации. Трудящимся предоставляется всевозможная необходимая в этой связи информация.

2. Все трудящиеся, непосредственно занятые на работе, связанной с ионизирующей радиацией, соответственно инструктируются как до, так и во время работы относительно мер предосторожности, а также о причинах, вызывающих необходимость в такой защите.

Статья 10

Законодательством требуется оповещение в установленном им порядке о работе, во время которой трудящиеся подвергаются воздействию ионизирующей радиации.

Статья 11

Осуществляется соответствующее наблюдение за трудящимися и за рабочими местами для измерения уровня действия ионизирующей радиации и радиоактивных веществ на трудящихся, с тем чтобы проверить соблюдение установленных уровней.

Статья 12

Все трудящиеся, непосредственно занятые на работе, связанной с радиацией, проходят соответствующее медицинское освидетельствование непосредственно до или вскоре после приема на такую работу, а впоследствии подвергаются периодическому медицинскому освидетельствованию через соответствующие промежутки времени.

Статья 13

С помощью одного из упомянутых в статье 1 методов введения в силу настоящей Конвенции определяются случаи, при которых, в силу характера или степени облучения или сочетания того и другого, немедленно принимаются следующие меры:

- а) трудящийся подвергается соответствующему медицинскому освидетельствованию;
- б) предприниматель уведомляет об этом компетентный орган власти, согласно инструкции этого органа;
- с) лица, компетентные в области защиты от радиации, обследуют условия, в которых трудящийся выполняет свою работу;
- д) предприниматель принимает все необходимые меры по устранению причин и последствий этих случаев на основании технических и медицинских заключений.

Статья 14

Ни один трудящийся не допускается к работе или продолжению работы, в результате которой он может подвергнуться воздействию ионизирующей радиации, когда это противоречит авторитетному медицинскому заключению.

Статья 15

Каждый член Организации, ратифицирующий настоящую Конвенцию, обязуется обеспечить контроль соответствующими инспекционными службами за применением положений Конвенции или удостовериться в том, что необходимая инспекция осуществляется.

Раздел III. Заключительные положения**Статья 16**

Официальные документы о ратификации настоящей Конвенции направляются генеральному директору Международного бюро труда для регистрации.

Статья 17

1. Настоящая Конвенция связывает только тех членов Международной организации труда, чьи документы о ратификации зарегистрированы генеральным директором.
2. Она вступает в силу через двенадцать месяцев после того, как генеральный директор зарегистрирует документы о ратификации двух членов Организации.
3. Впоследствии настоящая Конвенция вступает в силу в отношении каждого члена Организации через двенадцать месяцев после даты регистрации его документа о ратификации.

Статья 18

1. Любой член Организации, ратифицировавший настоящую Конвенцию, может по истечении пятилетнего периода с момента ее первоначального вступления в силу денонсировать ее посредством акта о денонсации, направленного генеральному директору Международного бюро труда и зарегистрированного им. Денонсация вступает в силу через год после регистрации акта о денонсации..." (Статьи 19-23 Конвенции, касающиеся ее ратификации, денонсации, пересмотра и языков, не приводятся.)

Конвенции и рекомендации, принятые
Міжнародною Конференцією Труда.

